

Magazín21

Květen 2024
VI. ročník

Jediný oficiální zpravodaj
Zlínského kraje

www.magazin21.cz

Prezident Petr Pavel navštívil Zlínský kraj

Pozvánka
na gastrofestival
i Dny hasičů

Rozhovor
s krajským radním
Jiřím Jarošem

Města se zapojují
do integrované
dopravy

Vizovice
– město slivovice
i kozí zmrzliny

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

21 ZPRÁV Z JEDNADVACÍTKY

1. Krajská nemocnice T. Bati ve Zlíně získala znovu po pěti letech **statut onkogynekologického centra**. Je tak jednou ze 13 nemocnic v Česku, která ho má. Lékaři tady řeší především čtyři typy nádorů – nádory zevního genitálu, děložní sliznice, vaječníků a děložního čípku.

2. Zlínský kraj podpoří částkou **3,5 milionu korun** konání **16 kulturních akcí** nadregionálního významu. Jsou mezi nimi například jízdy králů ve Vlčnově a Kunovicích, festival Otevírání pramenů v Luhačovicích nebo Slovácké slavnosti vína a otevřených památek v Uherském Hradišti.

3. V neděli 31. března zemřel ve věku 80 let **bojvalý úspěšný veslař Pavel Svojanovský**. Spolu s bratrem Oldřichem získal olympijské stříbro v Mnichově 1972, bronz v Montrealu 1976 a titul mistra Evropy v roce 1969. S veslováním oba bratři začali v **Otrokovicích**.

4. Sedm nových sanitních vozů uvedla v dubnu do provozu **Uherskohradištská nemocnice**. Nejmodernější auta značky Volkswagen Transporter zakoupila nemocnice v rámci pravidelné obnovy vozového parku. Nové sanitky zajistí pacientům bezpečnou přepravu a maximální komfort.

5. Letouny L-410 z Kunovic míří do **Senegalu**. Do západoafrické destinace, kde se výrobci ze Slovácka podařilo najít nové zákazníky, už odletěly dvě z pěti objednaných letadel. Jedná se o modernizované stroje ve verzi New Generation.

6. V týdnu od 13. května se Zlínský kraj připojí k 17. ročníku celorepublikové osvětové kampaně **Týden rané péče**. Raná péče je služba poskytující odbornou podporu rodinám s dětmi se zdravotním postižením od narození do 7 let. Více informací naleznete na webu www.ranapecezlin.cz.

7. Zoo Zlín úspěšně odchová trojici mláďat **vydry obrovské**. Jedná se o ojedinělý chovatelský úspěch, zlínská zoo chová tento druh jako jedinou v republice. Malé vydry mohou návštěvníci pozorovat v tropické hale. Zoo je otevřena denně od 8:30 do 18 hodin.

8. Neukázněné řidiče v otrokovické části **Kvítkovice** začne krotit **nový radar**. Ten nechá radnice nainstalovat v ulici Bří Mrštíků, která navazuje na Bartošovu ulici. Zaznamenávat bude auta v obou směrech. Město si od opatření slibuje zvýšení bezpečnosti zejména chodců, ale i snížení hlukové zátěže.

9. Ve Zlínském a Jihočeském kraji startuje projekt **„Otoč květináč“**. Do sběrných boxů ve 12 hobby prodejnách a zahradnických centrech mohou lidé přinést jakékoliv **plastové květináče** a truhlíky. Ty použitelné budou dál sloužit například v domovech pro seniory či školách a školkách. Rozbité poslouží k **výrobě nových**. Bližší informace na webu www.otockvetinac.cz.

10. Zlínský kraj ve spolupráci s **Krajskou knihovnou Františka Bartoše** ve Zlíně opět ocení nejlepší knihovny a knihovníky z regionu. Přihlaste svého favorita, uzávěrka nominací je 15. května. Podrobnosti najdete na www.zlinskykraj.cz.

11. V Krajské nemocnici T. Bati ve Zlíně pokračuje modernizace areálu **zateplením budovy B25 (Interna)**. Práce začaly na konci března, dokončeny mají být v listopadu. Kvůli rekonstrukci je vstup do budovy nyní možný pouze ze severní strany. Ostatní vchody jsou uzavřeny.

12. Jedenáct nových sanitářů vzešlo z prvního letošního akreditovaného kvalifikačního kurzu, který od ledna do března organizovala **Kroměřížská nemocnice**. V září se uskuteční další. Zájemci o práci ve zdravotnictví se na něj mohou hlásit už nyní. Více informací získají na www.nem-km.cz v sekci Odborník, zdravotník.

13. Ve Vizovicích začala výstavba **nové cyklostezky**. Zhruba dvoukilometrový úsek začne v centru města v ulici Štěpská, která se nachází poblíž vlakového nádraží a sídliště, a povede po tělese bývalé Batovy dráhy až na hranici Vizovic s Lutouinou. Práce potrvají do konce roku.

14. Čápi bílí, kteří patří mezi oblíbené posly jara, letos na Moravu přiletěli s několika týdenním předstihem. Život opeřenců a jejich potomstva v hnízdech ve Zlínském kraji mohou zájemci sledovat i online, a to prostřednictvím webu www.birdlife.cz.

15. KOVOZOO ve Starém Městě otevřelo **novou expozici Terárium**. Návštěvníci tu mohou obdivovat více než **100 zvířat**, například sbírku smrtelně jedovatých hadů, dospělého kajmana, pouštní a pralesní ještěry, varany, žabky, dravé želvy nebo pavouky a štíry. Expozice se sem přestěhovala z Modré u Velehradu.

16. Baví vás audioknihy? Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně je půjčuje online. Služba je pro registrované čtenáře zdarma. V nabídce najdete přes **300 titulů** nejrůznějších žánrů pro děti i dospělé.

17. Posedmé letos proběhne centrem **Kroměříže** běhčí „hrající“ všemi barvami. **Vybarvený běh**, který radnice a tamní Dům kultury připravují, se uskuteční **8. června**. Podrobné informace a registraci zájemci najdou na www.vybarvenybeh.cz.

18. V noci z 2. na 3. dubna se **Batův mrakodrap**, sídlo Zlínského kraje, rozzářil **modrým světlem**. Kraj se touto formou připojil ke **Světovému dni porozumění autismu**. Jeho cílem je zvýšit povědomí o problematice poruch autistického spektra a vyjádřit podporu lidem s autismem a jejich rodinám.

19. Dotací 85 tisíc korun letos pomůže kraj s financováním provozu **Family Pointu a Senior Pointu** ve Zlíně. Tato kontaktní, informační a poradenská střediska bezplatně poskytují seniorům a maminkám s malými dětmi široký záběr služeb. Jsou jedinou svého druhu v regionu.

20. Rožnovská poliklinika projde **rozsáhlou rekonstrukcí**, díky které se zlepší bezpečnost a komfort pro pacienty i personál. Opravy se dočkají oba hlavní vstupy a v plánu je i kompletní modernizace vnitřních prostor. Práce město vyjdou na téměř 20 milionů korun, jejich první etapa byla zahájena v dubnu.

21. Chodník slávy před zlínským Velkým kinem se v rámci filmového festivalu rozšíří o **další hvězdy**. Od úterý 4. června ponesou hned tři nová jména – **Tatiana Dyková** a bratři **Petr a Matěj Formanovi**. Chodník slávy píše svoji historii už od roku 2006.

Zlínský kraj zve na gastrofestival a Dny hasičů na Výstaviště Kroměříž

Chutě Zlínského kraje a Dny hasičů. Hned dvě akce v tomto měsíci připravuje Zlínský kraj ve spolupráci s Výstavištěm Kroměříž. Gastrofestival plný dobrého jídla, zábavy a koncertů se uskuteční v pátek a v sobotu 17. a 18. května. Pro všechny návštěvníky je vstup zdarma. Následující víkend se pak na výstavišti představí profesionální a dobrovolní hasiči se svou technikou.

Chutě Zlínského kraje

Na gastrofestivalu Chutě Zlínského kraje se mohou návštěvníci těšit na oblíbené foodtrucky, vinařskou uličku, prodejce regionálních potravin i live cooking show šéfkuchaře Romana Pauluše nebo finalisty soutěže MasterChef 2023 Jakuba Menšíka. Svou kuchařku tady představí Markéta Hruběšová a o své tipy a zážitky z putování po restauracích se podělí tvůrce Gastromapy Lukáš Hejlík.

„Před očima návštěvníků budou vařit také začínající talentovaní kuchaři během soutěže Mistrovství Zlínského kraje ve vaření středních škol. Na to se velmi těším a jsem rád, že se nám školy podařilo dostat na jedno místo s už zaběhlými regionálními producenty a profesionály z gastronomie, u kterých se mohou inspirovat, získat kontakty a motivaci do dalšího vzdělávání,“ uvedl hejtman Zlínského kraje Radim Holíš.

Program doplní ukázky lidových tradic a řemesel i prezentace regionálních turistických míst. Na podiu vystoupí také řada interpretů v čele s kapelou Mňága a Žďorp.

Dny hasičů Zlínského kraje

O týden později, v pátek 24. a v sobotu 25. května, zaplní výstaviště stovky kusů hasičské techniky. Během Dnů hasičů Zlínského kraje si návštěvníci budou moci prohlédnout velkokapacitní cisterny,

výškové plošiny i vyprošťovací speciály, chybět nebudou ani historické kousky. Při této příležitosti také předá hejtman Radim Holíš pamětní medaile a záslužná vyznamenání dobrovolným a profesionálním hasičům ze Zlínského kraje.

„Hasiče oceňujeme každoročně už od roku 2006. Za tu dobu kraj ocenil téměř sedm set hasičů, a to od těch nejmladších za jejich úspěchy v požárním sportu, až po ty zasloužilé, kteří mají za sebou desítky let aktivní činnosti,“ vysvětlil hejtman.

Součástí dvoudenního programu budou také ukázky hasičské činnosti a požárního sportu, které doplní hudební vystoupení.

„Nesmírně zajímavé budou například ukázky zásahu proti ohni, dynamické zásahy hasičů lezců a záchrana osob z výšky. Simulace boje proti nebezpečným látkám, vyproštění z automobilu po nehodě nebo jednotka se specializací na řešení vodním proudem Cobra,“ upřesnil další program ředitel Výstaviště Kroměříž Pavel Konečný.

Program odstartuje oba dny v 9 hodin ráno, v pátek potrvá do 18 hodin, v sobotu až do 22 hodin. Vstupné přijde dospělé na sto korun, děti do 130 cm mají vstup zdarma.

Podrobné informace o obou akcích zájemci najdou na www.vystavistekromeriz.cz nebo www.zlinskykraj.cz. ■

Soňa Ličková

Úvodník hejtmána Radima Holíše

Po oba dny návštěvy hlavy státu jsem prezidenta Petra Pavla doprovázel a seznamoval ho s naším krajem. Pohostinnost, vztah k tradicím a tvořivost lidí, která se odráží v budování úspěšných firem a zároveň se otiskuje do podoby našich krásných obcí, předčily jeho očekávání. Do prezidentského programu se podařilo ze strany hejtmanství zařadit jednu důležitou zastávku – ve Vrbětčích. Vůči lidem z okolí, kteří tu žijí a nemohou ani po letech bezpečně vstoupit na své pozemky, cítím od začátku dluh. Je to ale dluh státu, který by tu měl provést hlubokový pyrotechnický průzkum. Přestože je v zákoně meze a povinnost na dočištění pozemků od munice dneska vlastně nikomu nenáleží, je zdravým rozumem jasné, že pomoci musí stát. A tady nám pan prezident přislíbil pomoc při jednání s ministry a premiérem. Jsem rád, že naše snaha o dořešení problému ve Vrbětčích se posunula zase o kus dál a děkuji za to všem, kdo se na tom podílí. Přestože byl prezidentský program naplánovaný na minuty, měl jsem možnost pana prezidenta poznat i blíže. A jsem za to rád, protože i když se lidé vždycky neshodují politicky a nejsou ve všech názorech zajedno, o člověku nejvíc vypovídá jeho osobní a lidská stránka.

3

780 milionů od státu pomůže ulevit Zlínu

Velký úspěch si v oblasti dopravy připsal Zlínský kraj. Od státu se mu podařilo získat 780 milionů korun na dálniční přivaděč z Fryštáku do Zlína a obchvat Zálesné. Jde o polovinu všech nákladů na tyto dvě stavby, které kraj chystá společně se Zlínským magistrátem. Po jejich dokončení se výrazně uleví Zlínu, protože se díky nim řidiči budou moci vyhnout centru města. „Je to vynikající výsledek pro celý náš diplomatický tým. I bez velkých gest se nám daří pro Zlínský kraj vyjednat podpora,“ uvedl hejtman Zlínského kraje Radim Holíš. ■

(van)

Střední školy v kraji hlásí 21 tisíc přihlášek

Do denního studia na střední školy ve Zlínském kraji letos uchazeči podali 21 tisíc přihlášek. Celkově nejpočetněji jsou zastoupeny přihlášky na obory zakončené maturitou. „Mezi maturitními obory je tradičně vysoká poptávka po všeobecném vzdělávání. Žáky má připravit na další studium na vysoké škole. Tento typ vzdělání nabízí i lycea, kde navíc absolventi získají odborné zaměření. Ve Zlínském kraji jsme proto rozšířili vzdělávací nabídku právě tím, že jsme na pěti školách otevřeli nové třídy lyceí,“ informovala krajská radní Zuzana Fišerová. ■

(dos)

V Hradišti rozšíří porodnicko gynekologický pavilon

Rozšíření stávajícího ambulantního provozu o novou vyšetřovnu, čekárnu a zázemí pro personál, stejně jako nové moderní pokoje na gynekologickém oddělení a oddělení šestinedělí, přinese přístavba porodnicko gynekologického pavilonu v Uherskohradištské nemocnici. Znamenat bude větší komfort pro pacientky i lepší podmínky pro personál. Stavební práce byly zahájeny v polovině února a dokončeny by měly být do konce roku. Celkové náklady jsou vyčísleny na více než 34 milionů korun. Financovat je bude Uherskohradištská nemocnice z vlastních zdrojů. ■

(red)

Zlínský kraj opět ocení Férové zaměstnavatele

Zaměstnavatele, kteří se starají o rovné podmínky svých zaměstnanců a pomáhají jim sladit pracovní a rodinný život, ocení také letos Zlínský kraj ve spolupráci s Krajskou hospodářskou komorou. Přihlášku může podat zaměstnavatel i zaměstnanec. Pokud máte zájem zapojit se do 11. ročníku ankety, zašlete kontaktní e-mail na adresu: siskova@khkzk.cz a vaší organizaci bude obratem zaslán registrační formulář složený z přihlášky a dotazníku. Případné dotazy lze směřovat na uvedený e-mail nebo na číslo 731 116 144. Přihlášky je možné zasílat do 20. května. ■

(red)

Možnosti využití umělé inteligence jsou obrovské, v medicíně odhalí, co je lidskému oku skryté

Jan Vandíček

Umělá inteligence je velkým fenoménem poslední doby, který čím dál více vstupuje do našich životů. O tom, jaké jsou možnosti jejího využití a jak nám může být v budoucnu nápomocná, jsme si v rozhovoru pro Magazín21 povídali s radním Zlínského kraje pro digitalizaci Jiřím Jarošem. Ten v krajské radě zodpovídá také za mládež a sport, proto jsme nemohli opomenout ani tuto oblast, kterou Zlínský kraj aktuálně finančně podporuje mnohonásobně více, než tomu bylo v minulosti.

Pane radní, nedávno jste se v americkém Austinu zúčastnil konference SXSW věnované digitalizaci a moderním technologiím. Jaké jste si ottud přivezl poznatky?

Jsem moc rád, že jsem se mohl společně s náměstkem hejtmana Davidem Vychytilým a Petrem Kubíčkem z agentury ZRIA této konference zúčastnit. Každoročně totiž bývá plná vizionářů, přednášejí tam lidé z nejprestižnějších technologických firem světa, jako jsou Tesla, Apple, Google, Microsoft, Siemens. Jejím ústředním tématem letos byla umělá inteligence. Jak se na konferenci potvrdilo, umělá inteligence hraje čím větší roli ve školství, zdravotnictví, bezpečnosti i v mnoha dalších oborech.

V čem konkrétně nám může být užitečná?

Možnosti jejího využití jsou obrovské, například v medicíně nám může významně pomáhat při diagnostice nemocí. Tam, kde dnes hledá nálež na snímku člověk, může být umělá inteligence přesnější. Umí odhalit věci skryté lidskému oku. Už dnes máme v nemocnicích roboty, s jejichž pomocí umějí lékaři operovat. V budoucnu nebude muset být lékař u operace osobně, bude mít brýle pro virtuální realitu a nástroje ovládat na dálku. Roboti na bázi umělé inteligence mohou být také velmi užitečnými průvodci a pomocníky pro orientaci na velkých plochách, jako jsou letiště nebo nemocnice.

Pojďme přímo k Austinu, který je hlavním městem Texasu. Může nám být v něm vzorem?

Určitě ano. Texas má asi spousta z nás zafixovaný jako stát kovbojů a těžařů ropy, ale během posledních deseti až patnácti let zásadně změnil svoji tvář. Je nyní centrem technologií. Stěhují se tam firmy z Kalifornie. Například Tesla má v Austinu své vývojové centrum s tisícovkou zaměstnanců. A to vše díky spolupráci vlády, regionu a univerzity. To je model, který může být inspirací i pro nás, ve Zlínském kraji. Proto bychom chtěli s americkou stranou navázat a rozvíjet spolupráci.

Jak například?

Nabízí se partnerství mezi texaskou univerzitou a Uni-

verzitou Tomáše Bati ve Zlíně. Pracujeme na tom, aby fungovaly výměnné pobyty studentů. Američané milují cestování po Evropě a my jim v tomto ohledu máme co nabídnout. Zlínský kraj by zase například mohl pomoci s financováním stáží našich studentů v USA.

Když je o řeč o zlínské univerzitě, daří se kraji rozvíjet s ní vzájemnou spolupráci?

Ano, naše společné směřování jsme nedávno stvrdili podpisem historicky vůbec první smlouvy o spolupráci. Tu chceme i nadále rozvíjet a ještě více zintenzivnit. Jde přitom nejen o naši podporu doktorandů a postdoktorandů nebo vznik nových studijních oborů, ale univerzité chceme finančně pomoci i se stavbou nové budovy technologické fakulty. Strojírenství nebo plastikářství jsou totiž pro náš region neméně zásadní než digitalizace nebo kreativní průmysly.

V oblasti digitalizace je důležitým projektem Zlínského kraje Digitální technická mapa.

Jak to vypadá s jejím spuštěním a jaké budou její hlavní přínosy?

Díky svým dlouholetým zkušenostem jsme v přípravě Digitální technické mapy mezi ostatním kraji průkopníkem a lídrem. Mapa se stane užitečným pomocníkem při stavební a projektové přípravě, evidenci majetku nebo územním plánování, protože na jednom místě nabídne snadno a rychle podrobné informace o stavebních a technických objektech v území. Aktuálně jsme krátce před jejím spuštěním, které plánujeme 1. července.

Značnou pozornost věnujete také rozvoji 5G sítí, co je tady nového?

I zde jsme nejdále ze všech krajů. Tři naše organizace už zpracovaly projekty, se kterými se nyní ucházejí o dotaci z Národního plánu obnovy. Zdravotnická záchranná služba chce prostřednictvím 5G sítí zajistit efektivní přenos dat mezi základnami, sanitními vozidly, zdravotnickými zařízeními a operačním střediskem. Hvězdárna Valašské Meziříčí řeší zajištění technických podmínek pro provozování speciálního simulačního a výukového centra pro pokročilé využití 5G technolo-

↑ **S MÍČEM.** Jiří Jaroš je bývalým profesionálním fotbalistou. S balonem si rozumí dodnes.

gií. Krajská nemocnice T. Bati chce vybudovat „kampusové“ sítě pro celý svůj areál za účelem zajištění konektivity personálu a digitalizace lékařských záznamů pro rychlý a spolehlivý přenos dat. Tím však samozřejmě nekončíme. Ve spolupráci s novou agenturou ZRIA chceme připravit další projekty na využití 5G sítí například v dopravě, vzdělávání, v holešovské průmyslové zóně, ale třeba i ve Zlínské zoo.

Do vaší gesce spadá také mládež a sport. Jak konkrétně kraj sportování dětí a mládeže podporuje?

O tom, že podpoře sportu přikládáme mimořádný význam, hovoří nejlépe, že jsme během posledních tří let celkové dotace mířící do této oblasti navýšili z někdejších 20 na současných 105 milionů korun. Těší mě, že se s velkým zájmem setkal náš dotační program na podporu sportovní infrastruktury, ve kterém si žadatelé mohou sáhnout na peníze na opravy hřiště, šaten nebo pořízení nezbytného vybavení. V poslední době jsme z něj 32 milionů podpořili 70 projektů, od těch nejmenších obcí až po velká města. Jmenovitě zmíním například pořízení traktorové sekačky k údržbě sportovního hřiště v Návojně, rekonstrukci sportovních kabin ve Střílkách nebo opravu sportovišť v areálu Sokolovny Zlín.

Kromě toho hejtmanství také finančně přispívá

na provoz několika mládežnických sportovních akademií. Jaký je jejich hlavní smysl?

Mládežnické akademie jsou určené těm, kdo ve sportu vidí svoji budoucnost a hodlají se mu věnovat profesionálně. Chceme jim nabídnout nadstandardní podmínky a komplexní péči, včetně odpovídajícího stravování, rehabilitace, vzdělávání. Vloni jsme poskytli finance na fungování krajských sportovních akademií v atletice, házené, orientačním běhu a tenisu. Letos jsme se rozhodli rozšířit podporu o krajský mládežnický fotbal, běžecké lyžování, biatlon, cyklistiku, sportovní lezení a stolní tenis.

Za sebou máme finálovou sérii druhé nejvyšší hokejové ligy, ve které se opět po roce utkaly dva velcí krajsí rivalové – Zlín a Vsetín. Vloni se to neobešlo bez nepříjemných incidentů mezi fanoušky. Kraj tehdy důrazně apeloval na oba kluby, aby zapracovaly na zvýšení bezpečnosti na stadionech. Změnila se za rok situace k lepšímu?

Ano, změnila. Oba kluby intenzivně pracují na tom, aby rivalita zůstávala jen a pouze na ledě. To letos přineslo své ovoce a až na drobné výjimky proběhlo celé finále v ohozech i mimo stadiony v klidu. A za to chci oběma klubům i fanouškům poděkovat. ■

Prezident republiky Petr Pavel navštívil Zlínský kraj

Po téměř osmi letech zavítala do Zlínského kraje na oficiální návštěvu hlava státu. Prezident České republiky Petr Pavel v doprovodu hejtmána Radima Holíše ve dnech 16. a 17. dubna procestoval kraj křížem krážem, navštívil řadu zajímavých míst, setkal se s inspirativními a šikovnými lidmi, seznámil se s příběhy úspěšných firem, ochutnal regionální speciality, pohovořil s občany a čas si našel i na vycházku do přírody.

„Oba dny se nesly ve velmi příjemné a přátelské atmosféře. Pan prezident mimo jiné ocenil náš přístup k rozvoji kraje, spolupráci s univerzitou i vznik nové společnosti ZRIA, která bude mít na starosti rozvojové projekty regionu. Shodujeme se také v pohledu na ekonomickou diplomacii, kdy je nutné podporovat naše firmy v zahraničí. Věřím, že tato cesta pro něj byla dobrou ochutnávkou toho, co náš kraj nabízí a zároveň motivací ho zase brzy navštívit. Děkuji všem v kraji za vřelé přijetí pana prezidenta,“ řekl hejtmán Radim Holíš.

Pojďte si s námi prezidentskou návštěvu připomenout na této dvoustraně. Více fotografií najdete na webu Zlínského kraje. ■

(red)

OHÝBANÝ FENOMÉN. První zastávkou na prezidentově cestě krajem byla továrna TON v Bystřici pod Hostýnem, světově proslulá výrobou ohýbaného nábytku. Petr Pavel navštívil přípravnu a ohýbárnu nábytku, v níž mimo jiné vzniká i ikonický model židle číslo 14, které se ve světě prodalo přes 80 milionů kusů. Ohýbání dřeva si prezident vlastnoručně sám vyzkoušel.

SETKÁNÍ NA ÚŘADĚ. Na krajském úřadě se prezident setkal s radními (na snímku) a zastupiteli Zlínského kraje i se starosty obcí s rozšířenou působností. Hovořili například o ekonomické situaci Zlínského kraje a jeho pozici z pohledu rozpočtového určení daní.

MOTORKA PRO PREZIDENTA.

Na krajském úřadě převzal Petr Pavel od hejtmána Radima Holíše dar Zlínského kraje v podobě skleněné motorky vyrobené na Střední uměleckoprůmyslové škole sklářské Valašské Meziříčí. Jejím autorem je sklářský výtvarník a designér Ondřej Strnadel, velký motocyklový fanoušek a autor trofejí pro mistrovství světa silničních motocyklů.

FRGÁLY NA PŘIVÍTANOU. Prezident neopomenul ani Valašsko. Ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, které je největším a nejstarším svého druhu ve střední Evropě, ho přivítali tradičními frgály. Poté si prohlédl areál Valašské dědiny a Dřevěného městečka.

ŠEVCOVINA NEZANIKNE. Další místem, kam hlava státu zavítala, byla firma VASKY navazující na obuvnickou tradici regionu. Petr Pavel se setkal s jejím vedením v čele s šestadvacetiletým Václavem Staňkem, který z Vasky během několika let vytvořil uznávanou značku. Prezident si prohlédl výrobní prostory firmy ve Lhotě u Zlína a koupil si jeden pár bot, druhý dostal darem.

BUDOUČNOST VRBĚTIC. V areálu ve Vrbětčích, kde v roce 2014 došlo k výbuchům dvou muničních skladů, seznámil hejtman společně s krajským policejním ředitelem prezidenta s aktuální situací. Kraj chce dořešit hloubkový pyrotechnický průzkum a také znát záměr budoucího využití areálu. Prezident přislíbil pomoc při jednání s kompetentními ministry.

VZHŮRU K RADEGASTOVI. První den zakončila návštěva Pusteven, kdy se po procházce k soše Radegasta uskutečnilo večerní setkání a debata se starosty v restauraci Libušín. Ta se po požáru v roce 2014 dočkala rozsáhlé rekonstrukce za 100 milionů korun a nyní už opět své návštěvníky uchvacuje svojí krásou.

VE VÍTĚZNÉ OBCI. V Ostrožské Lhotě hlavu státu přivítal starosta Roman Tuháček spolu se zastupiteli i zaměstnanci obce. Petr Pavel si prohlédl část vesnice, poté zamířil do Archeologického muzea a také k místnímu kostelu, kde mu zazpíval místní mužský pěvecký sbor.

DEBATA NA ZÁVĚR. Návštěvu Zlínského kraje zakončil prezident Petr Pavel ve Slováckém divadle v Uherském Hradišti debatou s občany.

Kraj na sedmnácti místech měřil kvalitu ovzduší

Kvalitu ovzduší v regionu monitoroval od července loňského roku do letošního dubna Zlínský kraj. S pomocí dvou projektů financovaných z Norských fondů se hejtmanství zaměřilo na kvalitu ovzduší na celkem 17 místech v kraji. V rámci projektu „Měření místního znečištění ovzduší způsobeného lokálními topeništi v obcích na území Zlínského kraje“ bylo během tří dvoutýdenních měření odebráno a zanalyzováno celkem 42 vzorků prachových částic a 15 vzorků polycyklických aromatických uhlovodíků, včetně karcinogenního benzo(a)pyrenu. Měření probíhalo v obcích: Koryčany, Kroměříž, Uherský Ostroh, Bystřice pod Hostýnem, Fryšták, Dobruška, Strání, Hošťálková, Vizovice, Brumov-Bylnice, Francova Lhota a Velké Karlovice.

Cílem druhého projektu „Kontinuální monitoring kvality ovzduší v malých obcích na území Zlínského kraje“ bylo proměření vlivu lokálních topenišť na znečištění ovzduší v obcích do velikosti cca 2 000 obyvatel, s odlišným charakterem vytápění a provětrávání. V rámci tohoto byly v obcích Salaš, Vyškovec, Prlov, Růžďka a Kunovice kontinuálně monitorovány prachové částice a pravidelně odebírány vzorky polycyklických aromatických uhlovodíků, včetně benzo(a)pyrenu. Naměřená data, včetně výsledků obou projektů, je možné sledovat na www.smartenvi.eu. ■

(red)

„Podpořeno Norskem prostřednictvím Norských fondů.“

Norway grants

STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Společně pro zelenou Evropu

Města se zapojují do Integrované dopravy Zlínského kraje

Cestování veřejnou dopravou je pro obyvatele Vsetína jednodušší. Od 1. dubna je totiž místní městská hromadná doprava (MHD) zapojena do systému Integrované dopravy Zlínského kraje (IDZK).

Cena za jednotlivé jízdné ve Vsetíně je nově 15 korun, a to jak v autobusech provozovaných Zlínským krajem, tak na linkách MHD. Do systému Integrované dopravy Zlínského kraje se zapojuje také MHD v Kroměříži. Podpisem deklarace o spolupráci to stvrdili starosta města Tomáš Opatrný a náměstek hejtmana Zlínského kraje pro dopravu Radek Doležel.

„Naší snahou je začlenit všechny provozované městské hromadné dopravy v kraji do jednotného tarifního systému. Díky tomu bude cestování po Zlínském kraji přehlednější. Cestující si také nebudou muset pořízovat více jízdních do-

kladů v podobě předplacených či slevových karet, jako je tomu doposud,“ vysvětlil náměstek hejtmana Radek Doležel s tím, že od července loňského roku je do jednotného tarifního systému Zlínského kraje už plně integrovaná MHD v souměstí Uherské Hradiště – Staré Město – Kunovice a kromě MHD Kroměříž se aktuálně pracuje na začlenění do systému IDZK také v případě MHD Zlín – Otrokovice.

Se Zetkou po Vsetíně jednodušeji

Ve Vsetíně je od 1. dubna každá jízdenka přestupní do pětačtyřiceti minut od vydání. Mož-

nost přestupu je mezi dvěma autobusy MHD, mezi dvěma krajskými autobusy, mezi krajským autobusem a autobusem MHD navzájem i mezi autobusy a vlaky, a to na celém území tarifní zóny 460, do níž patří kromě Vsetína také Ústí a Janová. Nosičem předplatného jízdného je výhradně karta Zetka.

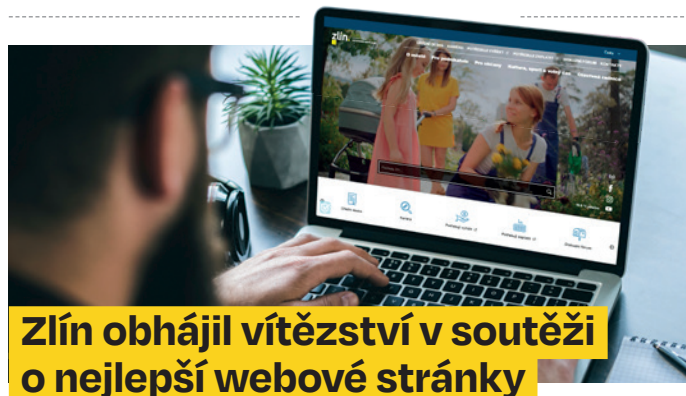

↑ Nové hybridní autobusy pro MHD Kroměříž

Nové autobusy v Kroměříži

Podpis deklarace mezi Zlínským krajem a Kroměříží je prvním krokem, přesně podmiňuje i termín zapojení MHD Kroměříž do krajské integrované dopravy budou předmětem dalšího jednání. Při příležitosti podpisu deklarace představilo vedení města dva nové hybridní autobusy značky MAN, které doplní flotilu kroměřížské MHD. Oba vozy kombinují pohon na naftu a elektřinu, dohromady přišly na zhruba 11,7 milionu korun. ■

Jan Vandíř

Zlín obhájil vítězství v soutěži o nejlepší webové stránky

Ocenění zástupcům obcí s rozšířenou působností, které letos uspěly v krajském kole soutěže Zlatý erb o nejlepší webové stránky, předali na krajském úřadě ve Zlíně hejtmán Zlínského kraje Radim Holíš a krajský radní pro digitalizaci Jiří Jaroš. Prvenství z loňského ročníku obhájil Zlín, na druhé příčce se umístilo Uherské Hradiště a na třetí Holešov. Vítěz postupuje do celostátního kola soutěže.

„To, že tedy jste, znamená, že máte špičkové webové

stránky, že svoji práci děláte na výbornou a záleží vám na digitalizaci veřejné správy, ve které

Zlatý erb 2024 výsledky krajského kola

1. Zlín
www.zlin.eu

2. Uherské Hradiště
www.mesto-uh.cz

3. Holešov
www.holesov.cz

nás čeká ještě řada úkolů. Například zavádění digitální technické mapy, 5G sítě, rychlejšího internetu do obcí nebo zvyšování kyberbezpečnosti. S tím vším je Zlínský kraj připraven vám pomoci,“ řekl na slavnostním ceremoniálu radní Jiří Jaroš.

Hodnotila se i kybernetická bezpečnost

Soutěž Zlatý erb se letos uskutečnila již po šestadvacáté. Organizována je dvoustupňově, v krajských kolech a v následném kole celostátním. Krajské kolo soutěže uspořádal spolek Český zavináč ve spolupráci se Zlínským krajem. Odborná porota hodnotila webové stránky všech 13 obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji, a to například kvalitu a rozsah poskytovaných informací, obsah webu z pohledu občana, turisty i podnikatele, ale i jeho kybernetickou bezpečnost. ■

(van)

foto: J. Salač

V Uherském Brodě se dočkali uznání vynikající pracovníci ve školství

V Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě byli ve středu 10. dubna za svoji vynikající práci oceněni pracovníci ve školství. Symbolické sošky sovy coby symbolu moudrosti a také pamětní medaile a listy předali patnácti oceněným hejtman Radim Holíš a krajská radní pro školství Zuzana Fišerová.

„Děkuji vám za práci, kterou každý den vykonáváte pro naše děti a mládež a významně tak přispíváte k tomu, abychom byli silným a vzdělaným regionem. Jsem hrdý na to, že mohu být hejtmánem kraje, kde působí tak vynikající pedagogové,“ řekl oceněným hejtman Radim Holíš.

„Vím, že vaše práce není vůbec snadná a vyžaduje spous-

tu trpělivosti, pochopení a empatie. Přesto se každý den s obdivuhodným odhodláním věnujete svým žákům. Vaše schopnost motivovat je a ukazovat jim cestu je nepostrada-

„Významně přispíváte k tomu, abychom byli silným a vzdělaným regionem.“

Radim Holíš
hejtman Zlínského kraje

telná pro rozvoj jejich znalostí a dovedností. Přejí vám mnoho dalších úspěchů a radosti ve vašem povolání,“ doplnila radní Zuzana Fišerová.

Ocenění pracovníci ve školství

Milada Bičanová (Základní škola Rožnov pod Radhoštěm, Tyršovo nábřeží), **Mgr. Monika Březinová, MBA** (Základní škola Zlín, Nová cesta 268), **Ivana Garajová** (Mateřská škola Uherský Brod, Primátora Hájka 2030), **Mgr. Martina Hešová** (Základní umělecká škola Zlín – Jižní Svahy), **David Kranz** (Střední škola – Centrum odborné přípravy technické Uherský Brod), **Mgr. Leona Lukašíková** (Základní škola Zlín, Kříby 4788), **Zdenka Michutová** (Mateřská škola Vsetín, Na Kopečku 13), **Mgr. Alena Mikulíková** (Základní škola a Mateřská škola Buchlovice), **Mgr. Zdeněk Ogrodník** (Základní škola T. G. Masaryka Bojkovice), **Mgr. Alena Štachová** (Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Zlín), **Mgr. Lucie Šťastná** (Základní škola a Mateřská škola Uherské Hradiště, Šafaříkova), **Mgr. Ing. Vítězslav Tesařík** (Základní škola Oskol Kroměříž), **Mgr. Jarmila Vaclachová** (Středisko volného času Holešov), **RNDr. Drahoš Viktorýn** (Gymnázium J. A. Komenského a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Uherský Brod), **Mgr. Jan Vorba** (Základní škola UNESCO Uherské Hradiště) ■

(van)

Krajská radní na galavečeru vyznamenali dvanáct osobností regionu

Za dlouholetou kvalitní činnost ocenili v pátek 12. dubna ve zlínském Kongresovém centru krajská radní v čele s hejtmánem Radimem Holíšem dvanáct významných osobností z regionu působících v medicíně, školství, kultuře, sportu, krizovém řízení, neziskovém sektoru i v dalších oblastech. Na slavnostním galavečeru jim předali Záslužná vyznamenání II. stupně Zlínského kraje.

„Je to výraz našeho uznání a velkého poděkování lidem,

kterí už dlouho a s maximální profesionalitou, nasazením a oddaností odvádějí skvělou práci a výrazně tak přispívají k dobrému jménu i rozvoji Zlínského kraje,“ řekl hejtman Radim Holíš.

Vyznamenání převzali prof. Mgr. Milan Adámek, Ph.D. – za rozvoj vzdělávání a spolupráci Univerzity T. Bati ve Zlíně se Zlínským krajem, **prim. MUDr. Antonín Bařinka** – za rozvoj a kvalitní péči

v oblasti medicíny ve Zlínském kraji, **Bc. Libor Lukáš** – za rozvoj dopravní infrastruktury na Moravě, **RNDr. Josef Němý** – za dlouholeté vedení Filharmonie Bohuslava Martinů, **Tomáš Netopil** – za významný přínos v oblasti vážné hudby doma i v zahraničí, **plk. Ing. Vít Rušar** – za příkladné vedení Hasičského záchranného sboru Zlínského kraje, **MUDr. Eva Sedláčková, Ph.D.** – za příkladné vedení Krajské hygienické stanice Zlínského kraje, **prof. Ing. Vladimír Sedlářík, Ph.D.** – za rozvoj vzdělávání a spolupráci Univerzity T. Bati ve Zlíně se Zlínským krajem, **plk. JUDr. Jaromír Tkadlecěk** – za příkladné vedení Krajského ředitelství policie Zlínského kraje, **prof. Ing. David Tuček** – za rozvoj vzdělávání v oblasti ekonomie ve Zlínském kraji, **Petr Vabroušek** – za mimořádné sportovní výkony a vynikající reprezentaci na soutěžích doma i v zahraničí, **Veronika Crha Záhorská** – za aktivní a dlouholetou práci v neziskovém sektoru ■

(van)

Nízkopříjmové domácnosti mají poslední šanci získat kotlíkovou dotaci

Se zákazem provozu neekologických kotlů od 1. září 2024 přichází také poslední šance získat dotaci na jejich výměnu. Zájemci o finanční příspěvek z řad nízkopříjmových domácností mohou své žádosti podávat na Krajský úřad Zlínského kraje do 30. srpna 2024, 13 hodin.

„Dotaci lze čerpat na výměnu kotlů na tuhá paliva s ručním přikládáním, které nesplňují třetí, čtvrtou nebo pátou emisní třídu. Domácnosti mohou získat až 95 % nákladů, a to maximálně 180 tisíc korun při výměně za tepelné čerpadlo nebo až 130 tisíc korun při přechodu na kotel na biomasu,“ vysvětlil náměstek hejtmána zodpovědný za strategický rozvoj Lubomír Traub.

Typy podporovaných zdrojů tepla

- kotel na biomasu s ruční dodávkou paliva, včetně akumulární nádrže
- kotel na biomasu se samočinnou dodávkou paliva
- elektrická a plynová tepelná čerpadla

Nárok na dotaci mají domácnosti, ve kterých žadatel a všichni její členové pobírají ke dni podání žádosti starobní nebo invalidní důchod třetího stupně. O dotaci mohou žádat také domácnosti, kde žadatel nebo jiný její člen v období od 1. ledna 2022 do doby podání žádosti pobíral příspěvek na bydlení. Není přitom nutné, aby jej pobíral po celou dobu.

O dotaci mohou žádat vlastníci nebo spoluvlastníci rodinných domů, bytů v bytových domech, ale i rekreačních objektů, které žadatel trvale obývá. Podmínkou je doložení trvalého pobytu některého z členů domácnosti nejméně 24 měsíců před podáním žádosti.

Více informací lze získat na webu www.zlinskykraj.cz/kotliky nebo na e-mailu kotliky@zlinskykraj.cz, případně na telefonním čísle 577 043 411.

(dos)

Rychleji, pohodlněji, bezpečněji. Modernizace trati Otrokovice – Zlín – Vizovice má začít v roce 2026

Výrazně kvalitnější vlakové spojení Zlína s okolními městy přinese modernizace trati Otrokovice – Zlín – Vizovice. Celá trasa dlouhá 25 kilometrů se dočká elektrizace, v úseku mezi Otrokovicemi a Zlínem přibude druhá kolej. Investorem stavby s odhadovanými náklady 12 miliard korun je stát, konkrétně Správa železnic. Stavět se má začít za dva roky.

„Velmi nás a hlavně občany našeho kraje trápí dlouho neřešený špatný stav vlakového nádraží ve Zlíne, jehož rekonstrukce je součástí modernizace trati z Otrokovic do Vizovic. I když nejsme jeho vlastníkem, tlačíme na Správu železnic, aby zrychlila přípravu této akce a mohlo se tak co nejdříve začít stavět. Přislíbili jsme jim v tom naši maximální součinnost,“ informoval hejtmán Radim Holíš.

„Stavební práce by se podle aktuálních předpokladů měly rozběhnout na začátku roku 2026 a skončit v roce 2030. Uvedené termíny jsou ale závislé na získání potřebných povolení, výkupech pozemků a přidělení potřebných finančních prostředků,“ sdělil generální ředitel Správy železnic Jiří Svoboda.

Ze Zlína do Otrokovic každou čtvrt hodinu

Rychlost vlaků se v celém úseku zvýší ze stávajících 60 na 100 km/h, což bude znamenat zkrácení jízdních dob, zvýšenou přepravní kapacitu i komfortnější cestování. „Vlaky mezi Zlínem a Otrokovicemi by měly jezdit každých patnáct minut, mezi Zlínem a Vizovicemi pak každou půlhodinu,“ upřesnil náměstek hejtmána pro dopravu Radek Doležel. Díky nasazení moderních tišších vlaků dojde i ke snížení hlukové zátěže. Počítá se i se změnami zabezpečení železničních přejezdů. Všechny budou mít závory a na třech místech se bude železnice se silnicemi místo přejezdu nově křížit mimoúrovňově. V Prstném a na Podvesné nahradí přejezdy dva silniční nadjezdy a v Kvítkovicích bude mimoúrovňově křížení řešeno železničním tunelem.

Novou tvář získají i nádraží

Kromě samotné trati dozná zásadních změn také stanice Zlín-střed, kdy bude nádraží přesunuto blíže ke Gahurově ulici. Vzniknou zde nová nástupiště, podchod a v rámci plánované výstavby multifunkčního objektu soukromého investora také nová nádražní budova se zázemím pro cestující a dopravce. Navazující obchodní pasáž bude propojena se suterénem výpravní budovy a podchodem k nástupišťům, část objektu má sloužit k parkování osobních automobilů. Počítá se i s modernizací nádraží v Otrokovících a proměny se dočká také stanice ve Vizovicích, kde se plánuje vybudování autobusového terminálu a přestupního bodu mezi vlaky a autobusy.

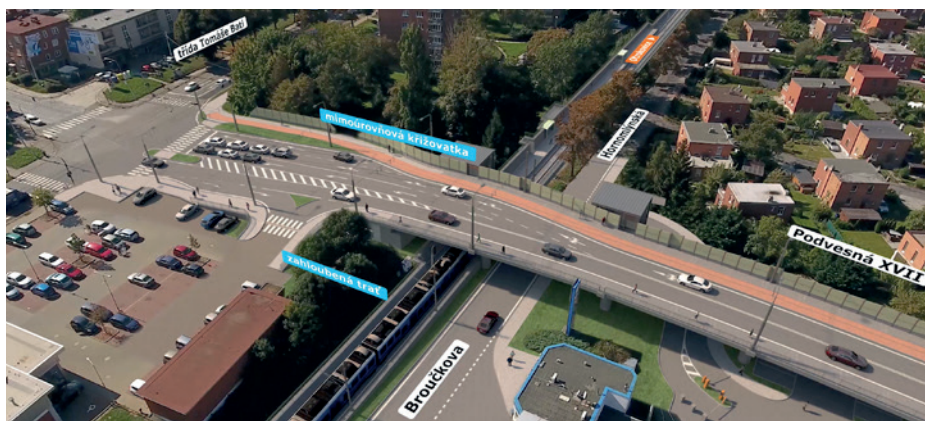
Někde už je hotovo

Zatímco modernizace trati z Otrokovic do Vizovic je zatím ve stádiu příprav, jiné stavby Správa železnic ve Zlínském kra-

ji už v nedávné době dokončila nebo je aktuálně finišuje. Mezi ty dokončené patří například rekonstrukce železničních stanic v Rožnově pod Radhoštěm a Holešově. V Rožnově byla opravena historická nádražní budova, vybudovala se tu bezbariérová nástupiště, zmodernizovala kolejiště i další infrastruktura. V Holešově

se stavební práce dotkly výpravní budovy, čekárny, ale pracovalo se také na celkové rekonstrukci kolejiště a opravě celého nástupiště. Vznikla tu dvě nová bezbariérová nástupiště, přístupná centrálním přechodem. Začátkem května Správa železnic dokončí modernizaci vlakového nádraží ve Vsetíně. Nová výpravní budova, která nahradila tu starou, bude sloužit jako společný odbavovací terminál pro železniční i autobusovou dopravu. Cestující tu budou využívat tři nástupiště, nové podchody i parkovací dům. ■

Jan Vandík

↑ **BEZPEČNĚJŠÍ KŘÍŽENÍ.** Na Podvesné vznikne nový silniční nadjezd.

↑ **MODERNÍ KABÁT.** Nádraží v centru Zlína se dočká důstojné podoby.

↑ **VSETÍN NOVĚ.** Správa železnic v květnu dokončí modernizaci vsetínského nádraží.

U NÁS NA VESNICI

Podhradí

V květnovém čísle Magazínu21 vás v seriálu U nás na vesnici zavedeme do poslední z obcí, které si v loňském ročníku Vesnice roku Zlínského kraje odnesly některé z udělených ocenění. Tentokrát se s námi můžete vydat do Luhačovského Zálesí, kde jen kousek na sever od proslulého lázeňského města najdeme obec, jež získala Mimořádné ocenění za podporu turistiky a agroturistiky. Pojďte s námi do Podhradí.

Podhradí je podhorskou obcí, obklopenou ze tří stran lesy. Leží v údolí Pozlovického potoka, který pramení pod místním nejvyšším vrcholem Komonec. Do obce se dostaneme silnicí, která již dále nepokračuje. Kde se nacházíme, nám jasně napovídá název místní hospůdky „Na konci světa“. Obec má svou historii úzce spjatou se zříceninou hradu Starý Světlav. První písemná zmínka o vesnici se váže k roku 1563, kdy se ves nazývala Podhradí Starosvětlavské. S největší pravděpodobností zde původně sídlili dvořané a poddaní,

↑ HRAD. Starý Světlav byl založen během osídlování moravsko-uherského pohraničí v druhé polovině 13. století. Během česko-uherských válek mezi Jiřím z Poděbrad a Matyášem Korvínem hrad čelil několika ničivým nájezdům. V roce 1517 byl hrad uváděn už jako pustý.

kteří sloužili hradním pánům. Ze středověkého hradního komplexu postaveného ve 14. století se do dnešních dnů dochovaly už jen pozůstatky obvodových zdí, dvě paláce, příkopy a valy. Dnes žije v obci okolo dvou set stálých obyvatel, díky své poloze je však hojně vyhledávaným místem mezi rekreanty a chatari. V obci a jejím okolí najdeme mnoho romantických zákoutí, například roubenou zvonici a kříž z roku 1663, který je připomínkou napadení obce Turky. Obyvatelé si dlouho přáli vlastní místo pro bohoslužby. To se jim splnilo na sklonku roku 2018, kdy byla dokončena dřevěná kaple sv. Zdislavy připomínající stavby architekta Dušana Jurkoviče, známé z Luhačovic či Pustevn. V obci a jejím okolí najdeme řadu značených turistických tras. Obcí vedou dvě naučné stezky: Báje a pověsti pod Starým Světlavem a Naučná stezka Podhradí – Starý Světlav.

↑ SIRČENA. Tento původně lidový název nese sirný pramen, který vyvěrá ze studánky na horním konci vsi. Okolí minerální vody je chráněným místem. K doplnění sil před pokračováním v cestě slouží upravené odpočívadlo.

lov. Cyklisté se sem dostanou po cyklotrase přes Řetechov. O dodržování kulturních tradic a společenské vyžití se starají místní spolky a organizace, zejména dobrovolní hasiči. Mezi oblíbené akce patří Mikulášská tradice se zabíjačkou, fašanková zábava, také podzimní Dýňování, Lampionový průvod. V létě se koná Anenská pouť, které místní říkají Podhradská pouť, s bohatým kulturním programem a kolotočí.

↑ RYBNÍK. V parnu letních měsíců můžete výlet na Starý Světlav či výstup na vrch Komonec završit přírodním koupáním v malé vodní nádrži na okraji obce.

A kam se společně podíváme příště? Putování po obcích, které byly oceněny v roce 2023, jsme návštěvou Podhradí uzavřeli. Ale nemusíte se obávat, že bychom vás o pozvánky na zajímavá místa Zlínského kraje ochudili. V červnu se můžete těšit na přehled obcí ze Zlínského kraje, které v minulých letech dokázaly zvítězit v celostátním kole soutěže Vesnice roku. V dalších měsících představíme obce, které získají některé z ocenění v letošním ročníku. ■

Vladimír Dostálek

Fakta o obci

okres: Zlín
starosta: František Koudelka
počet obyvatel: 197
počet domů: 70
rozloha: 348 ha
nadmořská výška: 354 m n. m.
web: www.obec-podhradí.cz

Zajímavost

Kde se vzal název hradu Světlav? Snad jej dostal podle kouřových signálů ve dne či ohně, svítícího do tmy, kterými měla posádka varovat obyvatele Moravy před nájezdníky z Uher. Další možností je, že byl hrad pojmenován podle bílého vápenného nátěru opevnění, jak dokládají archeologické nálezy. Podobně jako později postavený Nový Světlav nad Bojkovicemi, vyčníval původní Starý Světlav z okolních lesů jako zářivě bílý (světlý) objekt.

Tři otázky pro starostu Františka Koudelku

Kdyby se vaše obec měla zapsat do knihy rekordů, v čem by vynikala?

Za rekord považuji, že se nám v naší obci, která má dvě stovky obyvatel, podařilo od jejího osamostatnění od města Luhačovice v roce 1993 vybudovat kompletní infrastrukturu – od kanalizace, přes plynofikaci, vodovod, kabelovou televizi, optickou síť, uložení rozvodů nízkého napětí země i s veřejným osvětlením až po bezdrátový obecní rozhlas. Vybudovali jsme také novou hasičskou zbrojnicí, zrekonstruovali obecní úřad a postavili novou kapli sv. Zdislavy. A nesmím zapomenout na naučnou stezku a záchranné práce na zřícenině Starého Světlava.

Které místo tu máte nejraději a proč?

Za mé oblíbené místo považuji propojení obce s naučnou stezkou na Starý Světlav a dále s nejvyšším vrcholem Komonec, který leží v 672 metrech nad mořem.

Kdybyste měl neomezený rozpočet, co byste v obci udělal?

Určitě bych chtěl dokončit rekonstrukci sportoviště, výstavbu nových místních komunikací. Mým velkým snem je dokončit záchranné práce na zřícenině hradu Starý Světlav a vybudovat rozhlednu na místním nejvyšším vrcholu Komonec.

Historie Ploštiny našťestí nekončí jejím vypálením

V loňském roce se návštěvníkům po rozsáhlé obnově opět otevřel památník na Ploštině. Jeho součástí je také nový objekt návštěvnického centra s expozicí věnovanou tragédii, která se zde odehrála na samém sklonku druhé světové války. Jedním z autorů expozice je etnograf Muzea jihovýchodní Moravy Ondřej Machálek. Právě s ním jsme si povídali o Ploštině a smutných dějinných událostech, jež jsou s někdejší pasekářskou osadou spojeny.

V závěru druhé světové války se na Valašsku odehrálo několik krvavých událostí. Můžete je čtenářům připomenout?

V běsnění na jaře 1945 nacisté na moravsko-slovenské pomezí nasměrovali speciální oddíly určené na boj proti partyzánům. Ploština se stala cílem trestné výpravy na základě udání konfidentů. Výsledkem krvavého dne 19. dubna 1945 na Ploštině a v jejím okolí je celkem 28 obětí z řad místních, podporovatelů partyzánů, ale i zcela náhodných obětí. Podobné inferno se opakovalo o pár dní později v Prlově, na Vařákových pasekách a na mnoha dalších samotách. Avšak každodenní obětavá a vytrvalá podpora skromných valašských lidí měla obrovský význam. Nejen, že umožnila partyzánským oddílům přežít, ale také účinně vázat vojenské síly nepříteli, znejišťovat jej a ohrožovat.

S touto temnou kapitolou našich moderních dějin se mohou návštěvníci od loňského roku seznámit v nové expozici. Co zde najdete a co se dozvíte?

Podtitul obnovené Ploštiny zní Místo s pamětí. Naším cílem bylo představit tuto někdejší pasekářskou osadu ve všech jejích pozoruhodných historických souvislostech. Samozřejmě se jako první nabízí ony klíčové válečné události, což je jádro první expozice Tragédie na Ploštině. Ale i v rámci ní jsme nechtěli ponechat stranou pozornosti přírodní rámcem, který formoval zdejší osídlení, a to už od nejstarších dob až do vzniku těchto pasekářských sídel. Navazující část expozice Nová Ploština ukazuje její „druhý život“. Historie Ploštiny našťestí nekončí vypálením, ale dál je příběhem o lidské solidaritě, o síle lidí překonat toto neštěstí a o různých podobách úcty k památce obětí.

Ploština v novém kabátu funguje přibližně rok.

Je o památník a expozice mezi návštěvníky zájem?

Vedení muzea a nás autory expozic samozřejmě zajímalo, jaká bude návštěvnost v první sezóně po znovuotevření. Vzhledem k mnoha očekáváním, která rekonstrukce nesla, jsme doufali, že by mohla být vysoká. Nakonec si na Ploštinu našlo cestu přes 10 000 návštěvníků, což je zcela mimořádné číslo, které nám dělá velkou radost. Úkolem teď sa-

Jak náročné byly přípravy projektu?

První reálné kroky k obnově Ploštiny se začaly uskutečňovat od roku 2016, kdy Zlínský kraj začal hledat dotační tituly, které by umožnily celý ploštinský areál revitalizovat. Přidělení dotace a zahájení stavby ale spadlo do období covidu, což s sebou přineslo mnoho komplikací. Proto ta ocenění, která nyní přicházejí, jsou jakýmsi zadostiučiněním za tu dobu strádání. Tím doposud nejvýznamnějším je zvláštní cena „za mimořádný celospolečenský přínos“ udělená v rámci prestižní soutěže Stavba roku. Velmi si tohoto uznání vážíme, protože je od grémia renomovaných architektů a stavařů, kteří umí zhodnotit kvalitu.

Před letními prázdninami vyrazí učitelé s žáky na školní výlety. Máte na Ploštině nějaké programy pro školní výpravy?

V současné chvíli jsou v nabídce tři edukační programy nazvané Místo s pamětí. Kdo za to může? a Hospodaření na Ploštině. Všechny jsou určeny pro druhý stupeň základních škol a střední školy. Edukační činnost je jedním z hlavních cílů, ke kterému obnova Ploštiny směřovala, aby se pro školní kolektivy stala místem, skrze něhož mohou poznávat tragickou, dramatickou a spletitou dějin 20. století. Máme radost, že o programy je zájem a školy si již nyní rezervují termíny. Kalendář se plní i v případě or-

ganizovaných zájezdů, především seniorů.

Když už jsme u školáků, moderní dějiny jsou poslední kapitolou v osnovách dějepisu. Mnohdy na ně příliš času nezbývá. Co s tím?

Že je výuka moderních dějin v českých školách nedostatečná, to je dlouho diskutovaný problém. Jedna věc jsou úpravy ve školních plánech, vytvoření dostatečného časového prostoru nebo zvýšení finanční podpory pro výuku mimo školní budovy, například právě v muzeích nebo památnících. Avšak klíčová je a vždycky bude osobnost pedagoga. On je tím, kdo musí dokázat žáky nadchnout, motivovat a vést. V dějepisu je asi více než kde jinde důležité, aby žáci nebyli jenom pasivními příjemci informací, ale aby se naučili „historicky myslet“, rozvíjet svoji schopnost kriticky analyzovat fakta, uvažovat o dějinných souvislostech, argumentovat. Myslím si, že to je podstatná výbava, kterou potřebují, aby obstáli v dnešním složitém světě.

Na závěr nás, prosím, seznámte s novinkami, které jste pro návštěvníky připravili v letošní sezoně.

V rámci letošních sezónních výstav jsme chtěli trochu poodstoupit od válečných témat a nabídnout návštěvníkům pohled na Ploštinu jako na místo v srdci okouzující valašské přírody. Kolegové z přírodovědného oddělení zlínského muzea si proto připravili dvě nové výstavy. Panelová výstava Žijí tady s námi čerpá z bohaté kolekce úžasných fotografií zoologa Dušana Trávnicka. Výstava Poklady skryté v podzemí Karpat geoložky Andrey Dovicové představuje geologickou minulost i překvapivě pestrou mineralogickou současnost našeho regionu. ■

Vladimír Dostálek

PAMÁTNÍK PLOŠTINA

OTVÍRACÍ DOBA:

Květen – září ■ út – ne ■ 10–17
Duben, říjen ■ so – ne ■ 10–17
ostatní dny jen na objednávku

KONTAKTY:

Telefon: +420 571 160 005
(recepce, rezervace)
e-mail: pamatnik.plostina@muzeum-zlin.cz
web: www.muzeum-zlin.cz/plostina

Vizovice – město slivovice i kozí zmrzliny

Když ve filmu Kulový blesk zazní hlášení o příjezdu vlaku z Vizovic, je jasné, že veze voňavou slivovicí. My vás zve-me na výlet opačným směrem, tedy vlakem do Vizovic, kde najdete ideální výletní destinaci pro celou rodinu.

Malebné městečko v srdci Valašska leží v krásné přírodě Vizovických vrchů protkaných naučnými stezkami. Ta nejznámější s názvem Vizovické prameny začíná příhodně na vlakovém nádraží. Stezka měří 14 kilometrů a můžete ji projít pěšky nebo projet na kole. Cestou se při sedmi zastaveních seznámíte s městem Vizovice, historií místního lázeňství a sirných pramenů. Neminete ani místní klenot, zámek s čokoládovnou a přilehlým parkem, a skončíte v Glass Ateliéru Morava, kde ekologicky vyrábějí umělecké sklo. A pak už vzhůru za vůni pálených trnek.

13

↑ Zřícenina Janův hrad

Ve Vizovicích najdete i spoustu dalších nečekaných atrakcí. Třeba Tjiwara muzeum, které nabízí jedinečnou sbírku afrického umění včetně trůnu kamerunské královny Njapdounke z roku 1879. Nezapomeňte navštívit také místní informační centrum, kde vám dají razítka na pohlednice a poradí další tipy na zážitky ve Vizovicích a okolí. Jedním z nich je kozí zmrzlina, kterou přes plot prodávají na vizovické Kozí farmě na ulici Lázeňská.

Posílení se můžete vydat vzhůru do kopce na romantickou „Zříceninu“ Janův hrad nebo až na rozhlednu Doubrava, kterou v loňském roce navštívilo 4 477 odvážlivců. Budete mezi nimi letos i vy? Rozhledna zahájila jarní sezonu na konci března, takže nic nebrání tomu, abyste se vydali na výšlap vizovickými kopci. Až se z vrcholu ocelové konstrukce rozhlédnete po krajině, určitě se budete chtít do Vizovic zase brzy vrátit. ■

(red)

↓ Rozhledna Doubrava

↑ Při návštěvě Vizovic určitě nevynechejte exkurzi likérkou, která je světoznámým výrobcem slivovice.

Jednou z hlavních atrakcí Vizovic je bezesporu exkurze likérky Rudolf Jelínek, kde se seznámíte s více než stoletou tradicí výroby ovocných destilátů. Exkurze vám umožní nahlédnout do procesu výroby alkoholických nápojů, od kvašení ovoce po samotné stáčení, a můžete tady pálenku i ochutnat. V nabídce exkurzí je i prohlídka ovocných švestkových sadů.

Luštěte a vyhraje s Magazínem21

M21	OPAKOVANÉ TELEFONOVATI	NATÍRAT LAKEM PLAVIDLO	FRANCOUZSKÁ ŘEKA	SLOVEN. NÁRODNÍ POVSTÁNÍ (ZKR.)	TYTO	M21	ČÁST CHODIDLA	UŽITEK (SLOVEN.)	KILOGRAMY (OB.)	O CO	SLANÁ POCHUTINA	M21	PÍCHATI	DVĚ DOMÁCÍ MUŽSKÁ JMÉNA	NEVELKÉ BRUSLE
VZTEK						ZABĚR KOSOU HOT (ŘÍDCE)						ZVUK ZVONU			
Konec tajenky												DOMÁCKY OLGA SNÍŽENÝ TÓN A			
KRYT VOJÁKA					OSTROV PROVINĚNÍ POPRAVČÍHO					TROPICKÁ DŘEVINA ŘÍMSKÝ CÍSAŘ					
VEN (SLOVEN.)				NATAHAT DOVNITŘ NAŠE TELEVIZE							JAPONSKÉ VÍNO ONAMO				
ABVOLT (ZKR.)			BÁSNÍKÝ ZÁPOR POPĚVEK						SPZ ROKYCANY			TAKTO UNIVERZITA KARLOVA (ZKR.)			
BELGIČAN									PRAVIDELNÁ SPLÁTKA						
DRUHÁ TRÁVA						ZNAČKA ASTATU	DEZINFEKČNÍ PROSTŘEDEK	M21	TIBETSKÝ SKOT			OSOBNÍ ZÁJMENO ŽENSKÉ JMÉNO			
INICIÁLY POTMĚŠILA			ANTILOPA NEMOCNÍČNÍ ODDĚLENÍ					TÁMHLE MIN. STÁT. KONTROLY (DŘ. ZKR.)				STARÉ ZÁJMENO TÁMHLE (NÁŘ.)			
PAPOUŠEK				KOŽÁCKÝ NÁČELNÍK ZNAČKA HLINÍKU							OKAMŽITÉ MPZ PARAGUAYE				
TLACHAT (NÁŘ.)					Začátek tajenky										
ITALSKÉ SÍDLO						ORGÁN ZRAKU POTOMKA								HAT, LADEL, ODOM, PY, TRAJANUS	

V minulém čísle jste mohli získat „Lístky na drama Toma Stopparda“ (tak zněla tajenka). Z úspěšných řešitelů byli vylosováni výherci: **Zdeněk Achilles z Hluku, Eva Pištíková ze Vsetína a Gizela Škrabálková z Hrobic. Gratulujeme!** Tentokrát tajenka prozradí, co může vyhrát ten, kdo nám vyluštěnou křížovku se svou adresou a telefonickým kontaktem doručí do 10. května na adresu: Oddělení komunikace a vnějších vztahů, Krajský úřad, tř. T. Bati 21, Zlín, 761 90, na obálku pište KŘÍŽOVKA; nebo e-mailem na: Magazin21@zlinskykraj.cz.

Věděli jste, že...?

... v roce 2023 hasiči (včetně dobrovolných a podnikových) řešili ve Zlínském kraji celkem 6 242 událostí, z toho bylo 3 607 technických havárií, 1 149 dopravních nehod, 658 požárů, 282 úniků nebezpečných látek, 50 ostatních mimořádných událostí, 1 radiční havárie a 495 planých poplachů? Evakuovali při tom 3 623 a zachránili 1 783 osob. Díky likvidaci požárů uchránili majetek v hodnotě 559 milionů korun. Mezi ty největší, u kterých zasahovali, patřily například požár rekreačního objektu ve Zlíně – Přílukách nebo požár výrobní linky v jedné z rožnovských firem. ■

(van)

		3				5		
	7	1					2	
4	5			1				3
8		7	2		3		6	
					8			9
	6			5				4
		9			6	3		7
	2							
7					5			

JUBILEUM. Svě 100. narozeniny oslavila v úterý 26. března paní Olga Doležal Kurzová. Pobláhopřát jubilanťoe vyrazili do Domova pro seniory v Lukově také hejtmán Zlínského kraje Radim Holíš a jeho statutární náměstkyně Hana Ančincová.

SBÍRKA POTRAVIN. Zaměstnanci krajského úřadu uspořádali velikonoční sbírku pro potřebné. Pomoc poputuje prostřednictvím Potravinové banky ve Zlínském kraji k rodinám samoživitelů, seniorům v nouzi či lidem bez domova.

ČESKO BUDOUCNOSTI. Studenti Gymnázia Otrokovice a Univerzity T. Bati zapojení do stejnojmenného projektu se setkali s hejtmánem Radimem Holíšem. Padaly otázky na rozvoj kraje, ale i hejtmánovi na tělo.

SETKÁNÍ SE STAROSTY. Představitelé Zlínského kraje diskutovali 11. a 12. dubna v Luhačovicích se starosty měst a obcí z celého regionu. Hovořilo se například o aktuálně probíhajících opravách na silnicích, plánovaných investicích v kraji, podpoře bydlení nebo o tématech z oblasti zdravotnictví a sociálních věcí.

STAVBA DÁLNIC. Hejtmán Radim Holíš a náměstek pro dopravu Radek Doležel se byli podívat na pokračující výstavbu dálnic ve Zlínském kraji. Pokud vše půjde dobře, na konci roku se otevře dálnice D49 v úseku Hulín-Fryšták a D55 na Slovácku.

MINISTR ZAHRANIČÍ. Zlínský kraj navštívil ve čtvrtek 28. března ministr zahraničí Jan Lipavský. V Baťově mrakodrapu, sídle kraje, jej přijali statutární náměstkyně hejtmána Hana Ančincová a radní pro mládež, sport a digitalizaci Jiří Jaroš.

SLOVÁCKÝ OKRUH

4. – 5. 5. / Staré Město

Největší motozávod ve Zlínském kraji slaví kulatiny. Jubilejní 20. ročník závodů Slováký okruh s podtitulem O cenu Milana Šobáně staršího slibuje kromě atraktivní podívané pro všechny fanoušky jedné stopy i bohatý doprovodný program pro velké i malé návštěvníky.

www.slovackyokruh.cz

ZLÍN DESIGN WEEK

8. – 14. 5. / Zlín

Týdenní design festival nabídne výstavy, kulturní zážitky, přednášky, workshopy, fashion show, exkurze i nepřekonatelné párty. Bude to příležitost pro setkávání designérů i pro načerpání inspirace. Téma 10. ročníku festivalu nese název „FUTURE IS/ BUDOUCNOST JE“.

www.zlindesignweek.com

(H)RADOVÁNKY

11. 5. / Malenovice

Hrad Malenovice zve od 10 do 16 hod. na rodinný program s ukázkami dravých ptáků a loveckých psů, chybět nebudou rytíři, trubači ani lukostřelci. Obuvník Jiří Hýža přiblíží výrobu krojové obuvi a program doplní i dílna kováře Matěje, středověké dílny a renesanční tance.

www.muzeum-zlin.cz

MUZEJNÍ NOC

17. 5. / Uherské Hradiště

Tématem letošní Muzejní noci, která před hlavní budovou Slovákého muzea začne v 16.30 hod., budou aktuální výstavy 100 let nemocnice v Uherském Hradišti a 100 let vysílání Československého rozhlasu na jihovýchodní Moravě. Užít si můžete i hudební vystoupení a soutěže pro děti.

www.slovackemuzeum.cz

OTEVÍRÁNÍ PRAMENŮ LUHAČOVICE

10. – 12. 5. / Luhačovice

Tradiční akce Otevírání pramenů zahájí letošní lázeňskou sezónu. Dvoudenní oslavy zahrnují svěcení pramenů, jarmark, přehlídku automobilových veteránů i historických bicyklů, koncerty a divadelní představení.

www.luhacovice.eu

MUZEUM SLAVÍ

18. 5. / Val. Meziříčí a Vsetín

140 let ve Valašském Meziříčí a 100 let na Vsetíně oslaví Muzeum regionu Valašsko Dny otevřených dveří na zámcích. Na Vsetíně se ponese v duchu první republiky a nabídne i přehlídku historických vozidel. Prohlídky běžně nepřístupných míst a pestrý program bude i na zámku Kinských.

www.muzeumvalassko.cz

VÝSTAVA ZEMĚDĚLSKÉ TECHNIKY

10. – 11. 5. / Uherský Brod

Střední odborné učiliště Uh. Brod zve na prohlídku školy v rámci celostátní soutěže oboru Malíř a mezinárodní soutěže v jízdě zručnosti s doprovodným programem. K vidění bude zemědělská technika, bača s ovcem i práce uměleckého kováře. Ke koupi budou sýry a pekařské výrobky.

www.ssuhrbrod.cz

JÍZDA KRÁLŮ

25. 5. / Vlčnov

Pestré barvy krojů a koňských ozdob, zpěv, hudba, lokální dobroty i skvělé víno. To vše nabídne tradiční Jízda králů, která ve Vlčnově vypukne 25. 5. Slavnostní Jízdou králů si můžete užít i v Kunovicích, a to už 17. a 18. 5.

www.jizdakralu.cz
www.jizdakralukunovice.cz

EXPEDICE Z101: TŘI ROKY V AFRICE

30. 5. / Zlín

Ve vile T. Bati se bude od 17 hod. konat mimořádná beseda s dobrodruhem Tomášem Vaňourkem, který s Expedicí Z101 v uplynulých třech letech projel africký kontinent po stopách legendárních cestovatelů Hanzelky a Zikmunda. Jak se mění svět a my s ním? Přijďte na další Večerní čaj.

www.nadacetomasebati.cz

MUZEUM V PŘÍRODĚ RYMICE

květen / Rymice

Areál Muzea v přírodě Rymice tvoří objekty lidové architektury, které najdete v místní části Rymic zvané Hejnice. Navštívit můžete také renesanční tvrz a nově rekonstruovaný barokní hospodářský dvůr. Otevřeno je kromě pondělí vždy od 9 do 17 hod.

www.muzeum-km.cz

ZLÍN FILM FESTIVAL

30. 5. – 5. 6. / Zlín

64. ročník mezinárodního festivalu pro děti a mládež nabídne pestrou nabídku filmů z celého světa, filmové workshopy, koncerty, besedy i aktivity pro rodiny s dětmi a mládě. V centru Zlína se můžete potkat s řadou zajímavých osobností a filmových hvězd. Tradičně se poběží i festivalový půlmaraton.

www.zlinfest.cz

SLABIKÁŘ ŘEMESEL

1. 6. / Rožnov p. Radhoštěm

Ve Valašském muzeu v přírodě chystají program věnovaný dětem a všem, kdo rádi tvoří. Přijďte si mezi 9 a 17 hod. vyzkoušet rukodělné činnosti vycházející z tradičních řemesel. Výsledky tvoření si děti můžou odnést domů jako důkaz vlastní zručnosti.

www.nmvp.cz/roznov

Magazín21 – Informace ze Zlínského kraje. Periodický tisk územního samosprávného celku. Vychází 12× ročně.

Vydavatel: Zlínský kraj, tř. Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín. IČO: 70891320. **Náklad:** 260 000 kusů. **Kontakt:** Lenka Sedláková, vedoucí oddělení komunikace a vnějších vztahů (redakce@zlinskykraj.cz, tel.: 577 043 165).

Redakce: Adéla Čuríková (ač), Vladimír Dostálek (dos), Soňa Ličková (lič), Jan Vandík (van). **Grafický design:** Luděk Ovesný.

Neoznačené foto: Luděk Ovesný a archiv Zlínského kraje. **Registrace Ministerstva kultury:** MK ČR E 23684.

Internetové stránky magazínu: www.magazin21.cz. **Datum vydání:** 1. května 2024. **Neprodejné.** **Distribuce:** Česká pošta, s. p.